

Asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen

1.1.2022

Sosiaali- ja terveyslautakunta 14.12.2021 § 115

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden.

Kunnan on annettava asiakkaalle tieto siitä, mitä 1-3 momentissa säädetään maksun alentamisesta ja perimättä jättämisestä. Tieto on annettava ennen ensimmäistä palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä. Jos tiedon antaminen ei ole mahdollista ennen palvelutapahtumaa tai sen yhteydessä, sen voi antaa myöhemmin, kuitenkin viimeistään maksua perittäessä. Tieto on annettava siten, että asiakas riittävästi ymmärtää sen sisällön. Tietoa annettaessa asiakkaalle on annettava sen tahon nimi ja yhteystiedot, jolta asiakas voi tarvittaessa pyytää lisätietoja.

Edellä 4 momentissa tarkoitettu tieto on annettava asiakkaalle henkilökohtaisesti kirjallisesti tai suullisesti.

Lain sosiaali- ja terveydenhuollon asiakasmaksuista (734/1992) 11 § mukaan sosiaalihuollonpalveluista määrätty maksu ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätty maksu (kotona annettavat palvelut ja pitkäaikainen laitoshoido) on jätettävä perimättä tai sitä on alennettava siltä osin kuin maksun periminen vaarantaa henkilön tai perheen toimeentulon edellytyksiä tai henkilön lakisääteisen elatusvelvollisuuden toteutumista.

Maksun alentamisen ja perimättä jättämisen on oltava ensisijaista toimeentulotuesta annetussa laissa (1412/1997) tarkoitettuun toimeentulotukeen nähden (30.12.2020/1201).

Maksun alentamista haettaessa edellytetään, että asiakkaalle kuuluvat, asiakasmaksujen alentamiseen nähden ensisijaiset Kelan etuudet (esim. takuueläke, hoitotuki ja asumistuki) on haettu.

Alennus tai vapautus sosiaalihuollon palveluista määrätystä maksusta ja terveydenhuollon palveluista henkilön maksukyvyyn mukaan määrätystä maksusta (kotona annettavat palvelut ja pitkäaikainen laitoshoido).

Mikäli määritelty tulosidonnainen kuukausimaksu ylittää asiakkaan maksukyvyyn, hänellä on mahdollisuus hakea muutosta viranhaltijapäätöksen kuukausimaksuun Lohjan kaupungilta. Kirjallinen hakemus tehdään laaditulle lomakkeelle. Menoista ja tuloista, joihin halutaan vedota, on esitettävä tositteet. Mukaan tulee liittää tiliote/otteet kahden kuukauden ajalta. Mikäli asiakas ei toimita pyydettyjä tositteita, ratkaisu hakemukseen tehdään ilman niitä.

Maksualennus tai -vapautus myönnetään pääsääntöisesti hakemiskuukauden alusta huomioiden päätöksenteko- ja muutoksenhakuaika. Hakemus tulee vireille vasta, kun kaikki vaaditut asiakirjat on vastaanotettu.

Maksualennus tai – vapautus voidaan myöntää korkeintaan kahdeksi vuodeksi kerrallaan. Asiakas saa viranhaltijapäätöksen häneltä perittävästä maksusta. Maksualennus- tai – vapautusajan päätyttyä asiakas saa uuden päätöksen perittävästä maksusta. Uutta alennusta tai vapautusta haetaan uudella hakemuksella ja siihen tarvittavilta liitteillä. Maksut, joihin on tehty päätös maksualennuksesta tai – vapautuksesta, hyvitetään pääsääntöisesti seuraavasta laskutuksesta lukien.

Asiaksmaksun alentamista koskevassa toimeentulon vaarantumista arvioivassa laskelmassa voidaan huomioida seuraavia kustannuksia:

Kotona asuvilla asiakkailla huomioitavat menot:

- perusosa/toimeentulolain 9 § mukaiset menot:
 - ravintomenot (kotiin kuljetetun aterian maksut otetaan huomioon laskun mukaan, mutta toimeentulotuen perusosaa pienennetään 1/3:lla ravintomenoista/kuljetusateria. Mikäli asiakas saa kotihoidon tukipalveluna muita aterioita lounaan lisäksi huomioidaan maksut vastaavasti suhteutettuna toimeentulotuen ravintomenuihin)
 - vaatemenot, vähäiset terveydenhuoltomenot, henkilökohtaisesta puhtaudesta ja kodin puhtaudesta aiheutuvat menot, paikallisliikenteen käytöstä aiheutuvat menot, autopaikan vuokra, sanomalehtien tilausmaksut, puhelimen käytöstä aiheutuvat menot, harrastus- ja virkistystoiminnan menot, muut vastaavat jokapäiväiset menot
- lääkekulut Kelan vuosikattoon asti sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet.
- turvapuhelimen käyttömenot
- tukipalvelujen (asiointipalvelu, kylvetyspalvelu, päivätoiminta) kustannukset
- säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- määritelty kotihoidon kuukausimaksu
- elatusapu alle 18 v lapsista
- asumiskustannukset toimeentulotukiohjeistuksen mukaisesti:
 - asunnon vuokra, sähkö, lämmitys, lämmityspuut, jätehuolto, vesimaksu, kiinteistövero, kotivakuutus, nuohous, asuntolainan korot ja saunamaksu.
 - asuntolainan korot huomioidaan menoina, mutta lainanlyhennyksiä ei.
 - mahdolliset velat huomioidaan, mikäli niistä on tehty ulosottoviranomaisen ulosoton tai velkajärjestelyn maksupäätös tai maksusuunnitelma

Palveluasumisessa asuvilla asiakkailla huomioitavat menot:

- vuokra ja palvelumaksut (ateria- ja mahdolliset tukipalvelut sis.siivous ja vaatehuolto)
- asiakkaalle jäävä käyttövara (johon sisältyy muut henkilökohtaiset menot, esim. hygienia ja vaatemenot, puhelinkulut, matkakulut, lehdet, jalkahoito, kampaaja jne.)
- käyttövara: 167 euroa/kk (tehostettu ja tavallinen palveluasuminen)
- määritelty palveluasumisen kuukausimaksu
- elatusapu alle 18 v lapsista
- lääkekulut Kelan vuosikattoon asti, sen ylittävältä osalta lääkärin määräämät lääkkeet
- säännölliset terveydenhuoltokulut julkisen terveydenhuollon taksojen mukaan
- mahdolliset velat huomioidaan, mikäli niistä on tehty ulosottoviranomaisen ulosoton tai velkajärjestelyn maksupäätös tai maksusuunnitelma

Huomioitavat tulot ja käytettävissä olevat varat:

- huomioon otetaan kaikki käytettävissä olevat nettotulot
- palkka ja/tai eläkkeet, vuokratulot, osinkotulot, pääomatulot, jne. nettona
- asumistuki
- ylimääräinen rintamalisä

- käytettävissä/realisoitavissa olevat varat, mutta tilillä voi olla kuukauden menoja vastaava summa, jota ei huomioida säästöjä voi olla 5 000 euroa, jota ei huomioida käytettäväksi varaksi.

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot - huomioon otettavat menot = laskennallinen vaje.

Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Alennus tai vapautus tukipalvelumaksuista ja tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon maksuista

Alennusta tai vapautusta voi hakea seuraavista tasamaksuista, mikäli tulositonnainen kuukausimaksu ei ole alennettavissa:

- tilapäisen kotihoidon ja kotisairaanhoidon käynnit
- ateriapalvelu
- puhtaus (sisältää siivouksen ja pyykkihuollon asumispalveluyksikössä)
- kylvetyspalvelu
- turvapalvelu
- kauppa- ja asiointipalvelu
- päivätoiminta
- omaishoidon vapaapäivien aikainen hoito
- intervallihoito
- muista tukipalveluista/tuotteista, joista peritään palveluntuottamisen/ostamisen hinta.

Maksualennusperusteet ovat samat kuin kotona tai palveluasumisessa asuvilla.

Maksualennus lasketaan seuraavasti:

Huomioon otettavat tulot - huomioon otettavat menot = laskennallinen vaje.

Maksualennuksen suuruus harkitaan laskennallisen vajeen perusteella.

Terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen alentaminen tai perimättä jättäminen

Terveydenhuollon tasasuuruisten asiakasmaksujen osalta asiakasmaksujen perimättä jättäminen tai alentaminen tehdään asiakkaan kokonaistilanteen arvioinnin perusteella.

Kokonaistilanteen arvioinnin perusteena käytetään edellä kuvattua sosiaalihuollon palveluja koskevia perusteita.

